

HERFSTTREK

EEN INDRUKWEKKEND VERSCHIJSSEL

Ieder jaar speelt zich langs de Europese westkusten een groots en boeiend natuurgebeuren af waarin ook onze Belgische kust een rol speelt. Kustbewoners en toeristen merken er niet zoveel vanaf maar voor ornitologen of vogelkenners is het telkens opnieuw een indrukwekkend fenomeen. Tweemaal per jaar, in voor- en najaar, trekken immers miljoenen en nog eens miljoenen vogels, zo'n 300 diverse soorten, hetzij in noordelijke of zuidelijke richting.

In koude winters komt daar dan nog het verschijnsel van de vorsttrek bij terwijl zware noordwesterstormen zeldzamere zeevogels in de richting van onze kust jagen. Samen met de Oostendse vogelkenners en natuurfotograaf Roland Francois volgden we dit natuurgebeuren aan onze kust. Duizenden prachtige dia's maakte deze fervente natuurliefhebbers reeds van de talrijke gewonere maar ook zeldzame vogelsoorten die langs onze kust voorbijtrekken. Eén van zijn vaste observatiepunten is het oosterstaketsel te Oostende.

Van Siberië tot bij ons

De trekmaand bij uitstek is eigenlijk de maand oktober. Op sommige dagen kan het dan voorvallen dat van in de nog donkere ochtend tot bij het vallen van de avond deze herfsttrek van de vogels onafgebroken voortduurt. Ook 's nachts trekken bepaalde soorten over onze smalle kuststrook die dan een heel drukke route blijkt voor miljoenen zich zuidwaarts reppende vogels. Het zuiden garandeert deze vogelsoorten immers overlevingskansen door de aanwezigheid van voedsel ook tijdens de nakende wintermaanden. Veel van die soorten blijven dan in onze streken ook even uitrusten of pleisteren om voedsel te zoeken teneinde zo weer op kracht te komen. Want de weg naar Spanje, Zaire, Zuid-Afrika, Madagaskar of zelfs nog verder is nog lang, uitputtend en gevaarlijk.

Deze trekperiodes zijn ook de tijdstippen waarop onder invloed van weersomstandigheden bepaalde soorten uit verre oosterse landen na allerlei omzwervingen bij ons kunnen belanden.

Oktober is ook de maand van de eerste hevige herfststormen die dan weer typische zeevogels zoals jan van genten, grote jagers, zeekoeten, grote zeeëenden enz... naar onze kust doen afdrijven zodat ze waarneembaar worden voor de vogelwaarnemers bij ons. Van veel van die soorten (van allemaal wellicht) maakte amateur-fotograaf Roland François mooie opnames. Erg impressionant zijn

Deze zwarte sterntjes hebben nog een lange weg voor de boeg, ze overwinteren immers in tropisch Afrika.

Een stervende grote zee-eend op het strand te Bredene. De vogel is vergiftigd door stookolie.

Voorbijtrekkende rotganzen, vogels uit Noordwest-Siberië. Zij kondigen het begin van de winter aan.

bijvoorbeeld bepaalde opnames van de grote burgemeester. De grote burgemeester is een meeuwensoort die normaal alleen voorkomt in het koude Noordpoolgebied maar zich sinds enige jaren in de winterperiode steeds weer laat zien in het Oostends havengebied. (precies alsof deze meeuw weet dat hier in de haven wat aan de hand is).

Aangrijpend zijn dan weer de beelden van een door stookolie aangetaste en stervende grote zee-eend op het strand te Oostende.

Maar oktober is ook de maand dat de wintervogels zoals de bonte kraai, kramsvogel, koperwiek, sneeuwgorst, strandleeuwerik, sperwer, velduil en smelleken onvermijdelijk terugkomen. En hoe mooi het weer nog moge wezen op het tijdstip waarop ze aan onze kust verschijnen, ze zijn sinds eeuwen de voorboden van de naderende winter.

Noordwest '9!

November is altijd een vreemde maand. Het is de overgang tussen wat nog herfst was en wat bijna winter is.

Novemberstormen zijn aan onze kust gevreesd omdat ze zich verrassend snel kunnen ontwikkelen en vaak een zware noordwester veroorzaken die recht op onze kust waait. Vogelwaarnemers zijn dan pas in hun sas (vreemde lui). Zo'n plotse noordwesterstorm gepaard gaande met invallende koude en buien bestaande uit regen en hagel kan vaak zeer mooie waarnemingen opleveren.

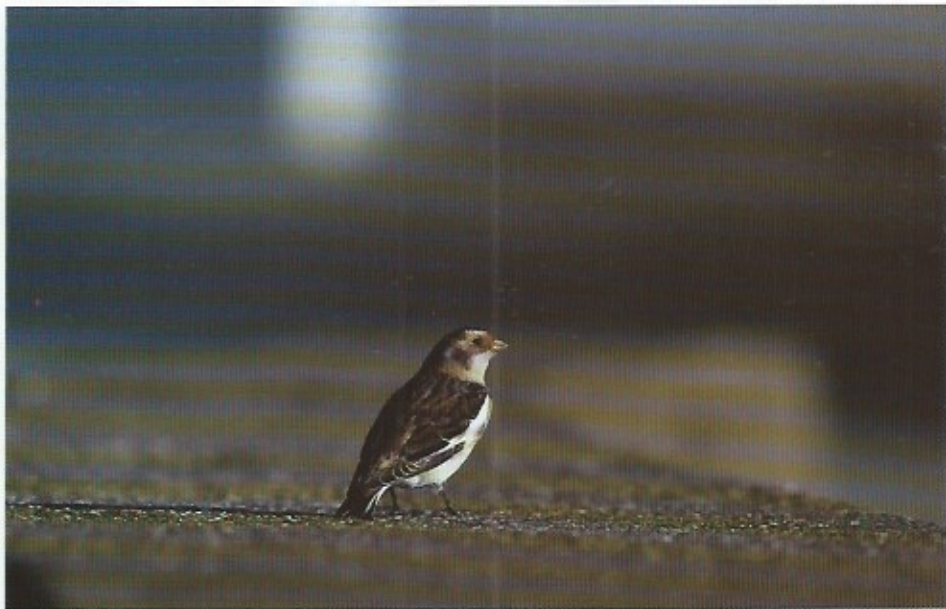
Zo fotografeerde Roland François op een novembervoormiddag de doortocht van meer dan duizend uit Noord-Siberië afkomstige rotganzen. De wind uit het noordwesten bedroeg 8 tot 9 beaufort. De temperatuur bedroeg amper 4°C. Het was dus bitter koud op 't kopje van het staketsel. Maar het loonde de moeite want ook, parelduikers en roodkeelduikers eveneens afkomstig uit het verre noorden repten zich naar het zuiden.

Samen met grote zaagbekken, drieteenmeeuwen en een paar blauwe kiekendieven.

Vogelfotografie is een heel aparte hobby, die vooral veel geduld vereist, een goed observatievermogen en natuurlijk ook af en toe wat geluk. Wij hopen alvast dat deze Oostendse vogelfotograaf ooit nog eens een boek uitgeeft over de vogelsoorten van onze Belgische kust. Wie hem ooit wil ontmoeten geven we als raad regelmatig een bezoekje aan het oosterstaketsel te brengen en dit bij tij en ontij.

cw.

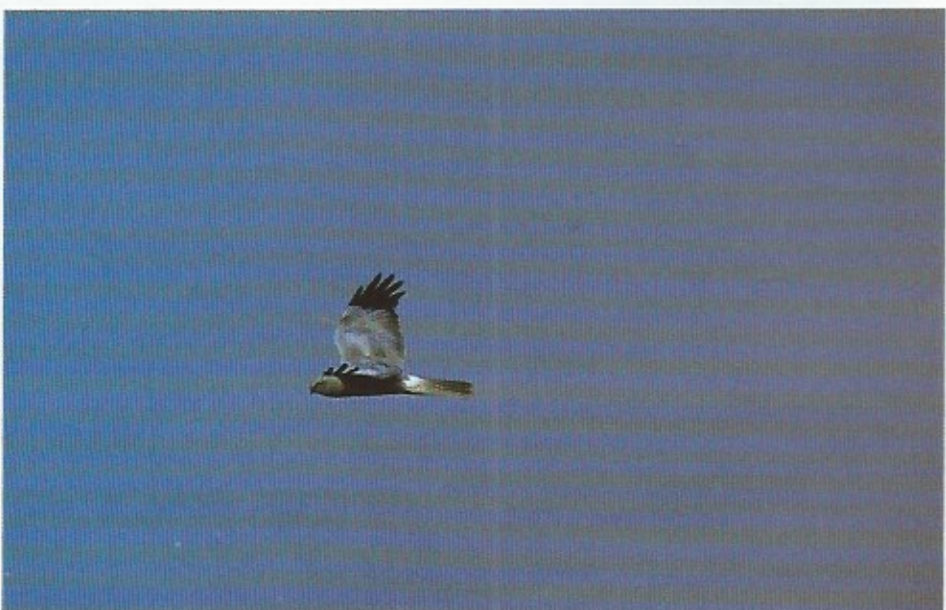
De dia's zijn afkomstig van de amateur-natuurfotograaf en vogelkenner Roland François.

Een sneeuwgorst op een stormmuurtje te Oostende. Vrij zeldzame wintergasten uit Noord-Europa.

Een stormachtige noordwester; ideaal voor het observeren van zeevogels.

De blauwe kiekendief, één van onze mooiste prooivogels trekt voorbij het oosterstaketsel te Oostende in zuidwaartse richting.